

Musik 1

15 hp, kurskod: 971G12

973G18

STUDIEHANDLEDNING HT 2023

Innehåll

Kurskontakter	1
Välkommen till kursen!	1
Mål och innehåll i kursen	2
Lärandemål:	2
Provkoder	2
Musikens Verktyg	3
Bruksspel	3
Musikdidaktik.....	3
Planera en egen lektion	3
Lära ut en sång.....	4
Litteraturseminarier	5
Musiklära.....	6
Musikteori.....	6
Portfolio.....	7
Policy rörande fusk och plagiat.....	8
Utvärdering.....	9
Litteraturlista	9

Kurskontakter

Simon Östling (kursansvarig) simon.ostling@liu.se

Björn Sunnerstam (biträdande kursansvarig) bjorn.sunnerstam@liu.se

Välkommen till kursen!

Välkommen till er första kurs i det praktisk-estetiska ämne ni har valt. Vi ser fram emot en givande och inspirerande kurs. I denna studiehandledning finner du information om kursen, beskrivning av innehåll och upplägg samt en litteraturlista. Denna information tillsammans med kursöversikten i lisam hjälper dig att få struktur på kursen.

Kursen består av både teori och praktik och hur dessa bidrar till lärande i musik. Den behandlar hur läsande och görande, teori och praktik, berikar varandra. Progressionsmässigt hänger den samman med 15 hp-kursen Musik 2. Genomgångna och godkända kurser ger (tillsammans med lärarexamen) möjlighet att söka formell behörighet för undervisning i musik i grundskolans åk 1-6.

Mål och innehåll i kursen

Lärandemål:

Efter avslutad kurs ska den studerande

- kunna identifiera och använda musikens verktyg och material
- kunna tillämpa grundläggande musikteori
- visa musikdidaktisk förmåga genom att anpassa relevant musikalisk forskning i planering och genomförande av musiklektioner
- genom och i musik kunna inspirera och vara tydlig i sin ledarroll
- visa medvetenhet om läraruppgifter genom att diskutera barns olika behov och förutsättningar i relation till musik

Kursen, som har ett genomgående didaktiskt perspektiv, betonar kommunicerande genom musik och dess framförande. Kursen har tre genomgående teman; **Musikens verktyg** - där musik 1 omfattar bruksspel i gitarr och piano samt rösten som verktyg där en egen sångrepertoar kommer börjas bygga upp. **Musikteori** – som tar upp elementär kunskap i musikleära om musikens uppbyggnad och form ur ett praktiskt hantverksmässigt perspektiv men också hur det uppfattas och varför. Det sista temat är **musikdidaktik** – som behandlar intentionen med musikleärande hur, vad och varför musik ska läras ut samt ledarrollen i musikundervisning. Dessutom berörs barns musikaliska miljöer och musikens möjligheter för att träna och stimulera barn i behov av stöd. Reflektioner kring musikaliskt lärande relateras till litteratur, forskning och styrdokument. Kursen kommer behandla de olika delarna genom verkstäder med mer praktiska inslag, föreläsningar och seminarier där litteratur och forskning diskuteras. Grundtanken är att kursens verksamheter ska öva studenten i sådant som krävs för att kunna nå målen och klara examinationen. Det är enbart studenternas individuella prestationer som examineras, däremot kan examinationen ske i grupp. I denna studiehandledning framgår det hur de olika kursmomenten bidrar till att dessa mål uppnås.

Provkoder

SRE3	Portfolio	U, G, VG	4 hp
SRE4	Musikleära	U, G	2 hp
MRE5	Litteraturseminarier	U, G	2.5 hp
MRE3	Musikdidaktik	U, G	1.5 hp
GRE2	Bruksspel	U, G	5 hp

Musikens Verktyg

Bruksspel

Bruksspel på gitarr och piano är ett fantastiskt redskap som alla har nytta av då man musicerar med barn. Det kan också underlätta att förstå de teoretiska moment som berörs i musikleäran. De sex lektionerna är på 45 minuter vardera, och tar upp ackordspel och ackompanjemang.

De ackord som alla studenter ska kunna använda efter kursens slut är

D A7 Em G A E7 D7 Am Dm C B7 E G7 F

För godkänt betyg på GRE2 behöver du kunna spela ett ackompanjemang med jämn puls och med gott flyt i ackordenbyten som fungerar att sjunga till. Gitarrer och pianon finns i musiksalarna i Kåkenhus och ett instrument att öva på hemma är att rekommendera.

Bruksspelet examineras i ett uppspel/inlämning på båda instrumenten i slutet av kursen.

Musikdidaktik

Verkstäderna i musikdidaktik som är lärarledda kommer behandla områdena planering, att lära ut, ledarroll, anpassa undervisning utifrån elevers behov- intresse och musikalitet-genus-etnicitet. Dessa verkstäder är obligatoriska. I slutet av kursen kommer det ges verkstäder/informationspass som förberedelser inför vfu kursen.

Planera en egen lektion

Innehållet kan väljas fritt men det kan inte vara ”att lära ut en sång” som är en uppgift för sig. Lektionen ska planeras utifrån rådande styrdokument och dessutom ska litteratur som behandlats vid litteraturseminarier tillvaratas och komma till uttryck i planeringen, genomförandet och utvärderingen av lektionerna. Ni bestämmer själva vilken årskurs ni planerar för. Varje lektion ska vara i 20 minuter. Tidsberäkning kan vara svårt, därför kan det innebära att man innan beslutat vilka moment som kan strykas om tiden blir för knapp men också det kan innebära att man behöver planera ett ”extra inslag”.

Förutom de praktiska förberedelserna till denna verkstad ska arbetsgruppen förankra dess innehåll i teori och litteratur. Läroplanen är självklar, men även andra böcker ur litteraturlistan kan användas – inte minst de som studeras inför och diskuteras vid litteraturseminarierna.

Efter lektionen kommer de andra i gruppen ge er feedback, uppmuntran och konstruktiv kritik. Förbered gärna utvärderingsfrågor och notera det som sägs och ges uttryck för då det kan användas i portfolioarbetet. Utvärderingen får ta ca 5-10 minuter.

En sammanfattande text som redogör för lektionens planering, teoretiska förankring lämnas in på **LISAM senast 12/4 kl16.00**. Reflektion över genomförande, utvärdering och utveckling lämnas in på **LISAM senast 21/4 kl16.00**

Någon särskild undre eller övre gräns beträffande antal sidor/ord anges inte till den här uppgiften, men nedanstående ämnesdidaktiska punkter ska behandlas:

- Förmågor som behandlas under lektionen- Syftet/syften med lektionen- Upplägg (inledning, aktiviteter, avslutning, instruktioner, inspiration)- ledarroll -lärande
- Hur litteratur och styrdokument har tillämpats
- Material/förberedelser.
- Genomförande/utvärdering av den egna arbetsinsatsen: - hur gick det? - varför?
- Arbetsfördelning i den egna arbetsgruppen.
- Egna slutsatser och reflektioner

Lära ut en sång

I detta moment övas sångfärdighet med uppsjungningsövningar samt övning av rörelsesånger. Ni kommer i detta moment få i uppgift att lära ut en sång till medstudenter. I schemat finns tillfällen inlagda där ni utan lärare arbetar med detta moment som sedan examineras v 51. Enskilt lär varje student ut en sång till hela gruppen. Välj ut en sång från en av sångböckerna och börja öva in den. Den sång ni väljer ut ska inte vara alltför välkänd då det då inte blir en genuin sångutläring. Det är dock inte nödvändigt att lära ut alla verserna. Sången ska vid redovisningstillfället framföras med rörelser till och gärna ackompanjeras med gitarr. Börja först med att lära ut sången med rörelser till medstudenterna innan du börjar ackompanjera den på gitarr. Sången ska kunna sjungas igenom minst tre gånger på raken. Försök variera framförandet vid varje genomjungning. Till detta moment gör ni också en planering där ni beskriver syfte, förmågor och genomförande. Styrdokument och kurslitteratur ska användas i planeringen och det ska framgå hur de tillämpats. Du ska visa ett tydligt ledarskap och genomtänkt upplägg när du lär ut sången då detta är ett didaktiskt moment. Planeringen lämnas in på **lisam den 5/4 kl16.00**. Reflektion över genomförande, utvärdering och utveckling lämnas in på **LISAM senast 14/4 kl16.00**

I samband med att ni lär ut sången ska ni ha gjort en kopia på sångens notbild som ni lämnar till läraren. Därefter kommer läraren skapa ett häfte med alla sånger. På så vis övar ni upp en

gemensam repertoar om ca 10 nya sånger. Detta är ett bra tillfälle att lära sig allas sånger för att kunna använda dem som repertoar i er undervisning. Även om momentet bedöms enskilt kan ni gärna ta hjälp av varandra i förberedelserna genom att tex diskutera lämpliga strategier för utläring eller rörelser till sången.

För att bli godkänd på MRE3 krävs skriftlig planering och utvärdering om studentverkstäderna ”att planera en lektion” samt planering på enskild ”lära ut en sång”-lektion där det framgår att planeringen utgår från styrdokument och relevant musikalisk forskning. Dessutom behöver du använda en tydlig och inspirerande ledarroll när du leder andra studenter.

För att bli godkänd på MRE3 krävs också ett aktivt deltagande på obligatoriska verkstäderna uppvisas. Om du missar något kontaktar du ansvarig lärare för igentagningsuppgift vilket blir att skriva en text om motsvarande innehåll.

Litteraturseminarier

Innan varje seminarium ska studenten lämna in en sammanfattning på 300-400 ord för varje inläst text samt en frågeställning. Frågeställningen kommer under seminariet diskuteras gemensamt. Vid seminariet fördelar läraren tiden mellan deltagarna, som får i cirka fem minuter vardera för att presenterar sina frågeställningar (som även skrivs på tavlan) och reflektioner. Presentationen har som uppgift att fördjupa själva frågeställningen genom att knyta an till den inlästa litteraturen. Viktigt: hänvisningar till sidor eller citat som har relevans för frågeställningen. Därefter diskuterar alla och bidrar till att resonemangen förs vidare och fördjupas. Upplägget kan variera något beroende på vilken lärare som håller i seminariet men det här är grunden för alla fyra seminarier.

-En bra formulerad frågeställning är kortfattad och koncentrerad. Den är inte en ja- eller nej-fråga utan inbjuder till diskussion av olika tänkbara lösningar och svar. Det ska tydligt framgå var i den inlästa texten de egna medhavda frågeställningarna tar sin utgångspunkt.

-I den mån personliga erfarenheter diskuteras ska dessa relateras till de lästa texterna och det är mycket viktigt att personliga åsikter hålls skilda från litteraturen.

Kriterier för godkännande på MRE4:

- Närvaro vid seminarier. Vid frånvaro är du själv ansvarig för att ta kontakt med berörd lärare för igentagning. Räkna med att en sådan kan bli omfattande, för att i möjligaste mån kompensera det bortfall som frånvaron inneburit (både givande och mottagande av kunskap).
- Aktivt deltagande. Gemensamt för alla seminarier är att det är de studerande som ansvarar för seminariet, det är inte i första hand läraren/examinatorn som ska fylla ut tiden med frågor och kommentarer. Innehållet ska vara relevant. Presentationen av frågeställningar ska vara pedagogisk och tydlig. Det ska klart framgå när man baserar sig på faktakunskaper och när

det handlar om attityder och värderingar. Sammanfattningar med frågeställningar lämnas in under samarbetsytan på lisam efter varje litteraturseminarium.

Litteraturseminarium 1 – Musikaliskt lärande från ett sociokulturellt perspektiv.

Wallerstedt, C., Lagerlöf, P. & Pramling, N. (2014). *Lärande i musik: barn och lärare i tongivande samspel*. Malmö: Gleerup.

Litteraturseminarium 2 – Rum för musikaliskt lärande

Falthin, A. (2015). *Meningserbjudanden och val: en studie om musicerande i musikundervisning på högstadiet*. Diss. Lund : Lunds universitet, 2015. Stockholm.

Backman Bister, A. (2014). *Spelets regler: en studie av ensembleundervisning i klass*. Diss. Stockholm : Stockholms universitet, 2014. Stockholm.

Litteraturseminarium 3 – Musik som språk, Jederlund, U. (2002). *Musik och språk: ett vidgat perspektiv på barns språkutveckling*. (1. uppl.) Hässelby: Runa. (s.11-32 och 157-192)

Litteraturseminarium 4 – Yrkesrollen och förutsättningar, de Vries, P. (2017). *Self-Efficacy and Music Teaching: Five Narratives*. International Journal of Education & the Arts, 18(4) och Skolverket (2015) *Musik i grundskolan: en nationell ämnesutvärdering i årskurs 6 och 9* (s. 27-63)

Musiklära

Musikteori

De sex schemalagda tillfällena syftar till att ge en grundläggande musikteoretisk kunskap och förståelse för det musikaliska-skriftliga symbolspråket, det vill säga notskriften. Nedan följer innehållet vid de sex tillfällena:

Musikteori 1 - Ton och rytm. Inför detta tillfälle ska du läsa s. 1-34 i Stora Musikguiden (Jansson, 2007).

Musikteori 2 – Tonsteg, skala och tonart. Inför detta tillfälle ska du läsa s. 35-72 i Stora Musikguiden (Jansson, 2007).

Musikteori 3 – Transponering. Inför detta tillfälle ska du läsa s. 73-81 i Stora Musikguiden (Jansson, 2007).

Musikteori 4 – Intervall. Inför detta tillfälle ska du läsa s. 82-93 i Stora Musikguiden (Jansson, 2007).

Musikteori 5 – Ackord. Inför detta tillfälle ska du läsa s. 95-156 i Stora Musikguiden (Jansson, 2007).

Musikteori 6 – Repetition och förberedelse inför tenta. Inför detta tillfälle ska ni förbereda frågor och undringar som uppstått hittills vid läsning.

För att bli godkänd på SRE4 ska du kunna tillämpa grundläggande musikteori. Examineras genom skriftligt prov.

Portfolio

I portfoliotexten sammanfattar du vad du lärt dig under kursen. En förutsättning för att skriva en bra portfolio är att kontinuerligt under kursens gång sammanfatta vilka moment du gått igenom och vad du lärt dig av dem. Portfolion består av 2 olika delar och texten ska omfatta 10 -12 sidor (typsnitt Times New Roman 12 punkter, 1,5 radavstånd).

Tydlig referenshantering ska användas, dvs. löpande referenser och texten ska avslutas med en referenslista (ligger utanför det angivna sidantalet). Du ska i texten referera till minst 3 olika texter från kursens litteraturlista samt lgr-22. **Inlämning 26/4 kl16.00**

- 1) Den första delen av portfolion ska med en musikdidaktisk utgångspunkt relatera till ditt kommande uppdrag som musiklejare. Utgå från kursmålet: "visa medvetenhet om läraruppdraget genom att diskutera barns olika behov och förutsättningar i relation till musik". Diskutera, med hänvisning till litteratur, din syn på uppdraget att undervisa i musik. Finns det några speciella kännetecken för denna typ av undervisning? Vilka didaktiska kunskaper behöver en musiklejare? Relatera till ditt kommande läraruppdrag genom att diskutera det i relation till barns behov och förutsättningar. Förutom en tydlig utgångspunkt i litteraturen och relevanta styrdokument ska du relatera dina skrivningar till konkreta erfarenheter från kursen i form av seminarier, grupparbeten, verkstäder samt feedback från lärare och medstudenter etc.
- 2) I den andra delen av portfolion fokuserar du på din egen kunskapsutveckling inom olika kursmoment såsom musikteori, musikens verktyg och din ledarroll. Ta även upp kurskamraters betydelse för lärandet och resonera kring detta utifrån ditt eget lärande och hur det kan bidra till dina kommande elevers lärande. Vilka delar upplever du som lätta och svåra? Vilka delar tror du är svåra för eleverna? Varför? Ta utgångspunkt i kursmålen; "kunna identifiera och använda musikens verktyg och material" och "kunna tillämpa grundläggande musikteori". Förutom tydliga hänvisningar till litteraturen och relevanta styrdokument ska du även här relatera dina skrivningar till de konkreta erfarenheter som du mött i kursen i form av seminarier, arbete i grupp, verkstäder samt feedback från lärare och studenter etc. Fundera också över vad du tar med dig, samt vad du vill utveckla i din fortsatta utbildning och Musik 2.

Kriterier för *Godkänd* på SRE 2:

- texten ska utgå ifrån och relatera till innehållet i ovanstående punkter.
- texten beskriver läraruppdraget och diskuterar barns olika behov och förutsättningar i relation till musik
- i texten identifieras musikens verktyg och material och hur de kan användas

- citat och referenser ska inte ”hänga i luften” utan användas för att resonera kring och relatera till den ”röda tråden”. Se till att tydliggöra vad som hämtats ur litteraturen och vad som är dina egna tankar!

- *språk*; använd ett akademiskt korrekt språk, använd datorprogrammets rättstavningsfunktion, låt gärna någon annan korrekturläsa din text innan du lämnar in den. Använd en genomtänkt *layout*, gärna med underrubriker. Litteraturreferenser och litteraturlista ska skrivas enligt gängse regler.

Kriterier för *Väl Godkänd* är:

- fördjupade resonemang samt att alla ovanstående kriterier är synnerligen väl behandlade.
- ett problematiserande och kritiskt förhållningssätt, med väl underbyggda och förklarade motiveringar samt att flera olika perspektiv lyfts fram.

Inlämning 2 7/6-23 kl 16

Inlämning 3 13/9 -23 kl 16

Policy rörande fusk och plagiat

Vid skrivande av akademisk text är det viktigt att förstå vad plagiering och upphovsrätt innebär. Plagiering handlar om att använda andras verk som exempelvis texter, teorier, bilder, figurer och diagram, utan att referera till källan. Till plagiering räknas också att delvis skriva om andras text utan att ange källa. Upphovsrätten reglerar på vilket sätt andras arbeten får lov att användas. Att återanvända egna texter som är inlämnade eller publicerade kallas självplagiering. Även egna texter ska refereras på samma sätt som andras.

Plagiering undviks genom att texten skrivs med egna ord. Att referera och citera andra är viktigt i vetenskapliga texter, men det måste tydligt framgå vilka källor som använts. Direkta citat ska dessutom omges med citattecken och följas av sidangivelse.

För att kontrollera om inlämnade texter innehåller plagiat används textmatchning via databasen Ouriginal (tidigare Urkund). Textmatchningen kan inte svara på om en text är plagierad eller inte, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Plagiering är allvarligt. Vid misstanke om försök till plagiering ska läraren anmäla detta till LiU:s disciplinnämnd. Disciplinnämnden undersöker anmälan och tar beslut om eventuell påföljd. En varning eller avstängning från undervisning och examination under en viss tid kan bli följd. En avstängd student får inte delta vid föreläsningar,

laborationer, seminarier, examinationer, handledning, inlämningsuppgifter samt får heller inte tillgång till LiU:s datasalar. Avstängningen kan också påverka utbetalning av studiemedel. På universitetsbibliotekets sida kan du lära dig mer om vad som gäller kring plagiering och upphovsrätt och du kan dessutom göra övningar för att testa förståelsen: <https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>

Utvärdering

Utvärdering bör givetvis fortgå kontinuerligt under kursens gång. Intryck och åsikter om föreläsningar, verkstäder, seminarier och annat bör därför nedtecknas och bevaras. Detta kan vara till hjälp till portfolioarbetet men också ett sätt för oss lärare att utveckla kursen.

Efter genomgången kurs utvärderas den också formellt. En utvärdering skickas ut digitalt och vi önskar att ni fyller i den då det är ett sätt att förbättra och utveckla kursen. I den kommer du att - utifrån kursens mål och innehåll samt ur ett yrkesperspektiv - tillfrågas om vad du ser som speciellt värdefullt och vad du är speciellt kritisk till. Svaren är fullständigt anonyma.

Litteraturlista

Backman Bister, A. (2014). *Spelets regler: en studie av ensembleundervisning i klass*. Diss. Stockholm : Stockholms universitet, 2014. Stockholm.

Backman, J. (2016). *Rapporter och uppsatser*. Lund : Studentlitteratur, 2016.

de Vries, P. (2017). *Self-Efficacy and Music Teaching: Five Narratives*. International Journal of Education & the Arts, 18(4). Retrieved from

Falthin, A. (2015). *Meningserbjudanden och val: en studie om musicerande i musikundervisning på högstadiet*. Diss. Lund : Lunds universitet, 2015. Stockholm.

Jansson, R. (2011). *Stora musikguiden: musikteori för alla*. (2. uppl.) Danderyd: Notfabriken.

Jederlund, U. (2012). *Musik och språk*. Stockholm: Liber AB.

Skolverket (2015) *Musik i grundskolan : en nationell ämnesutvärdering i årskurs 6 och 9*. (2015). Stockholm : Skolverket : Fritze [distributör], 2015.

Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och Fritidshemmet – LGR22*.

Hämtas från <https://www.skolverket.se/publikationer?id=9718>

Wallerstedt, C., Lagerlöf, P. & Pramling, N. (2014). *Lärande i musik: barn och lärare i tongivande samspel*. Malmö: Gleerup.

Marshall, N., & Shibazaki, K. (2013). *Gender associations for musical instruments in nursery children: the effect of sound and image*. Music Education Research, 15(4), 406–420. <https://doi.org/10.1080/14613808.2013.826641>

Valbar litteratur:

Andersson, M. (2015). *Bland tonboxar, tamburiner, elgitarrer och läroplaner*. [Kalmar]

Kempe, A-L. & West T. (2010). *Design för lärande i musik*. Finland: Norstedts.

Linköping University Electronic Press. (2011). Höga ljudnivåer från musik och dess effekter på vuxna och barn: Rapport till Socialstyrelsen.

Uddén, B. (2004). *Tanke, visa, språk : musisk pedagogik med barn*. Lund : Studentlitteratur, 2004

Uddholm, M. (1993). *Pedagogen och den musikaliska människan*. Mölndal: Musikförlaget Lutfisken AB.